योगधारणयासोमसूर्यादिधारणयासंतापशैत्यादीन् आसनैर्वायुधारणाऽन्वितैर्वातादिरोगान् तपोमंत्रौषधैः पापग्रहसर्पादिकृतान् ॥ ३९॥ ममानुध्यानादिभिः कामादीन् योगेश्वरानुवृत्त्यादंभमानादीन् हन्यात् ॥४०॥ अन्येतुदेहसिद्ध्यर्थमेवैतत्सर्वंकुर्वंति तद्दूषयति केचित्पुनरेतैरन्यैश्चोपायैर्देहमेवसुकल्पंजरारोगादिरहितंवयसितारुण्येस्थिरंचकृत्वा अद्वंद्वपरकायप्रवेशादिसिद्धयेतत्तद्धारणारूपंयोगंयुंजंति नतुज्ञाननिष्ठारूपम् ॥४१॥ कुशलैःप्राज्ञैःआदरणीयंनभवति वनस्पतिवदात्मैवस्थायीशरीरंतुफलवन्नश्वरमित्यर्थः ॥४२॥ ननुक्वचित्समाध्यंगत्वेनापिप्राणायामादियोगेक्रियमाणेजरारोगाद्यभावोदृश्यते सत्यं तथाऽपिसमाधिमुत्सृज्यनतत्रसज्जेतेत्याह योगमिति तत्तांदेहसिद्धिंनश्रद्दध्यात्नविश्वसेत् ॥ ४३ ॥ तदेवंविघ्न

योगधारणयाकांश्चिदासनैर्धारणान्वितैः ॥ तपोमंत्रौषधैकांश्चिदुपसर्गान्विनिर्दहेत् ॥ ३९ ॥ कांश्चिन्ममानुध्यानेननामसंकीर्तनादिभिः ॥ योगेश्वरानुवृत्त्यावाहन्यादशुभदांश्छनैः ॥ ४० ॥ केचिद्देहमिमंधीराःसुकल्पंवयसिस्थिरम् ॥ विधायविविधोपायैरथयुंजंतिसिद्धये ॥४१ ॥ नहितत्कुशलादृत्यंतदायासोह्यपार्थकः ॥ अंतवत्त्वाच्छरीरस्यफलस्येववनस्पतेः ॥४२॥ योगंनिषेवतोनित्यंकायश्चेत्कल्पतामियात् ॥ तच्छ्रद्दध्यान्नमतिमान्योगमुत्सृज्यमत्परः ॥ ४३ ॥ योगचर्यामिमांयोगीविचरन्मद्व्यपाश्रयः ॥ नांतरायैर्विहन्येतनिस्पृहःस्वसुखानुभूः ॥ ४४ ॥ इतिश्रीभागव० एकादशस्कंधेऽष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥ ॥ ७ ॥ उद्धवउवाच सुदुस्तरामिमांमन्येयोगचर्यामनात्मनः ॥ यथांऽजसापुमान्सिद्ध्येत्तन्मेब्रूह्यंजसाऽच्युत ॥ १ ॥

प्रतीकारैर्योगंकुर्यादित्युक्तं मच्छरणस्यतुनविघ्नशंकाऽपीत्याह योगचर्यामिति विचरन्स्वसुखेअनुभूरनुभूतिर्यस्यसः स्पृहामूलाहिविघ्नाः साचमदपाश्रयस्यनिवर्ततेऽतोंऽतरायैरविहतः स्वानंदपूर्णोभवतीति समाहृत्यस्वयोगंतुसमस्तोपनिषद्रसम् सख्येमुख्यतमांभक्तिमुक्तौपुनरुपादिशत् ॥४४॥ इत्येकादशेटीकायांअष्टाविंशतितमोऽध्यायः ॥ २८ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ऊनत्रिंशेतुयःपूर्वंविस्तरेणनिरूपितः भक्तियोगस्तमेवाहस्वभक्तायसमासतः ॥ १ ॥ अतिक्लेशमिवालक्ष्ययोगेसंगैकसंपदि सुखोपायंपुनःकृष्णमुद्धवःपरिपृच्छति ॥ २ ॥ अनात्मनःअवशीकृतमनसः अंजसाअप्रयासतोयथासिद्ध्येत्तत्तथा यद्वा अंजसासुबोधंयथातथामेब्रूहि ॥ १ ॥